

25 Νοεμβρίου, 1989

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΣΩΣΣΕΙΛΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 941/88)

Προσωρινά διατάγματα αναστολής εκτελέστως επίδικης διοικητικής πράξεως — Προϋποθέσεις εκδόσεως — Έκδηλη παρανομία — Υποδηλώνει περιπτώσεις, όπου η παραβίαση είναι οφθαλμοφανής ή, τουλάχιστο, όπου υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες για τη νομιμότητα της πράξης — Η έκδηλη παρανομία δικαιολογεί την αναστολή, έστω και εάν η βλάβη στον προσφεύγοντα μπορεί να αποκατασταθεί — Ισχυρισμοί για παραπλάνηση και άνηση μεταχείριση και κακή χρήση διοικητικής εξουσίας — Δεν αποτελούν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, έκδηλη παρανομία.

5

Στην υπόθεση αυτή η αιτούσα ζήτησε προσωρινό διάταγμα αναστολής της ισχύος του επίδικου διατάγματος απώλυτος ως προς. Η νομική αρχή, που εφάρμοσε το Δικαστήριο απορρίπτοντας την Αίτηση, εμφανίζεται στην πιο πάνω περιληπτική σημείωση.

10

Η Αίτηση απορρίπτεται χωρίς διαταγή για έξοδα.

15

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Φράγγου και Άλλοι v. Δημοκρατίας (1982) 3 Α.Α.Δ. 53,

20

Ιορδάνους v. Δημοκρατίας (Αρ. 2) (1966) 3 Α.Α.Δ. 696,

Σοφοκλέους ν. Δημοκρατίας (1971) 3 Α.Α.Δ. 345.

Προσοπίου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1979) 3 Α.Α.Δ. 686.

5 Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για την αναγκαστική απαλλοτριώση ακινήτου της αιτήτριας που βρίσκεται στην ενορία της Χρυσαινιώτισσας της παλιάς Λευκωσίας.

Μ. Τσαγγαρίδης, για την Αιτήτρια.

Γλ. Χατζηπέτρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β', για τους Καθ' ων η αίτηση.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή της η αιτήτρια αμφισβητεί τη νομιμότητα διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου που δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα στις 14/10/88. Με το διάταγμα απαλλοτριώνεται αναγκαστικά εκτός άλλων και ακίνητο της αιτήτριας που κείται στην ενορία Χρυσαινιώτισσας της παλιάς Λευκωσίας. Πρόκειται για σπίτι παραδοσιακού αρχιτεκτονικού ρυθμού που έχει κηρυχθεί από το 1979 ως διατηρητέο σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου 90/1972. Έχει εμβαδό 383 τ. μέτρα.

Προηγήθηκε η γνωστοποίηση απαλλοτριώσης που δημοσιεύθηκε στις 18/12/87 (Ε.Ε. παράρτημα τρίτο, μέρος ΙΙ, διοικητική πράξη αρ. 1899). Οι σκοποί δημόσιας ωφέλειας που θα εξυπληρητήσει η απαλλοτριώση απαριθμούνται στην πιο πάνω γνωστοποίηση. Παρέχεται συγχρόνως και εκτεταμένη αιτιολογία της απόφασης. Ας σημειωθεί ότι υφίσταται και διάταγμα επίταξης του ιδίου ακινήτου που δημοσιεύθηκε ταυτόχρονα με την γνωστοποίηση (βλέπε διοικητική πράξη αρ. 1898). Πρέπει να ειπωθεί ότι η απαλλοτριώση απασχολεί στην υλοποίηση σχεδίου που εκπονήθηκε από το κράτος και αφορά τμήμα του ιστορικού κέντρου της πρωτεύουσας συνολικής έκτασης 10 περίπου δεκαερίων. Εκτός από τη Χρυσαινιώτισσα καλύπτονται και οι περιοχές Αγίου Κασσιανού και Ταχτ-ελ-Καλέ. Όπως αναφέρεται στην κύρια ένσταση το σχέδιο, που κατέρτισαν οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους σε συνεργασία με το

Δήμο Λευκωσίας και τα Ηνωμένα Έθνη, είναι γνωστό σαν Σχέδιο Αναβίωσης των παραπάνω περιοχών και εντάσσεται σ' ένα ευρύτερο μακρόπνοο σχέδιο πολλαπλής ανάπτυξης της παλιάς πόλης.

5

Η αιτήτρια διατύπωσε τις αντιρρήσεις της στην σκοπούμενη απαλλοτρίωση σε ένσταση ημερομηνίας 19/1/88 και ακολούθησε και δεύτερη επιστολή της στις αρχές του επόμενου μήνα. Το θέμα εξετάστηκε, αλλά τελικά το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 30734 της 6/10/88 απέρριψε την ένσταση και προχώρησε στην έκδοση του επίδικου διατάγματος. Η εγκυρότητα του προσβάλλεται για ποικίλους λόγους που απαριθμούνται με γενικότητα στην προσφυγή: έλλειψη δέουσας έρευνας και αιτιολογίας, νομική ή πραγματική πλάνη και κατάχρηση ή υπέρβαση εξουσίας. Υπάρχει περαιτέρω ο ισχυρισμός (χωρίς άλλες λεπτομέρειες) πως η απόφαση είναι αντίθετη με το νόμο περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης 15/62 όπως τροποποιήθηκε αργότερα.

10

15

Με πρόσφατο δικονομικό διάβημά της η αιτήτρια ζητά διάταγμα αναστολής της προσβαλλόμενης πράξης μέχρι την περάτωση της δίκης. Το αίτημα αντέκρουσε η άλλη πλευρά σαν αθεμελίωτο τόσο στη νομική όσο και την πραγματική του διάσταση. Θα συμπληρώσω την εικόνα παραθέτοντας την ουσία των περιστατικών που έχουν εκτεθεί στην ένορχο δήλωση της αιτήτριας. Το σπίτι, που ήταν παλιά ενοικιασμένο, χρησιμοποιείται τώρα από τη μητέρα της. Η ίδια διαμένει σ' άλλη διεύθυνση, αλλά πρόθεσή της είναι να το κατοικήσει. Το σπίτι επιδιορθώθηκε με δικές της δαπάνες και η κατάστασή του είναι άριστη. Σ' επιστολή ημερ. 6/2/88, που της έστειλε ο Δήμαρχος Λευκωσίας (τεκ. 1 στην αίτηση), αναφέρεται ότι η απαλλοτρίωση δεν επιδιώκει να αποκλείσει ή αποξενώσει τους ιδιοκτήτες εκείνους "που επιθυμούν να επαναχρησιμοποιήσουν τις ιδιοκτησίες τους". Παρ' όλα αυτά την 1/9/88 πήρε ειδοποίηση, που υπογράφει ο διευθυντής του τμήματος πολεοδομίας και οικήσεως, να παραδώσει κατοχή του ακινήτου της γιατί είχαν ήδη αρχίσει οι εργασίες του Σχεδίου, που της έταξε μάλιστα προθεσμία μιας εβδομάδας. Γι' αυτό η αιτήτρια διατείνεται ότι αν δεν παρασχεθεί η αιτούμενη θεραπεία θα πάθει ανεπαρκή ζημία.

20

25

30

35

40

Από την άλλη πλευρά υπάρχει η ένορχος δήλωση του κ. Γλ.

Κωνσταντινίδη, ανώτερου λειτουργού του τμήματος, που είναι και ο υπεύθυνος για την εκτέλεση του σχεδίου. Ο μάρτυς απέκρουσε τους νομικούς ισχυρισμούς που προβάλλει η αιτήτρια στην προσφυγή και την ένορκό της δήλωση, ισχυριζόμενος ότι η επιδικη απόφαση λήφθηκε νόμιμα αφού σταθμίστηκαν όλα τα πραγματικά και νομικά δεδομένα.

Ο δικηγόρος της αιτήτριας υποβάλλει ότι από τα στοιχεία που παρασχέθηκαν συμπεραίνεται κακή χρήση της διακριτικής εξουσίας της διοικήσεως. Ο συλλογισμός είναι ότι η απαλλοτριώση στην προκειμένη περίπτωση είναι μέτρο περιττόν και συνάμα επαχθές γιατί αφενός δεν θα επιφέρει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου και αφετέρου οι σκοποί της απαλλοτριώσης έχουν ικανοποιηθεί με την ΚΔΠ 282/79 με την οποία το ακίνητο κηρύχθηκε διατηρητέο. Περαιτέρω, συνεχίζει η εισήγηση, υπάρχει παραβίαση του άρθρου 28 του Συντάγματος. Και τούτο διότι σε δύο περιπτώσεις εξαιρέθηκαν κατοικίες στην περιοχή ύστερα από ένσταση των ιδιοκτητών που είχαν, όπως και η αιτήτρια, εκδηλώσει πρόθεση για ιδιοκατοίκηση τους. Πρέπει να παρατηρήσω εδώ ότι δεν τέθηκαν υπόψη μου οποιαδήποτε πρόσθετα στοιχεία, πέρα από το γυμνό ισχυρισμό ότι εξαιρέθηκαν δύο άλλες κατοικίες, που να επιτρέπουν την εξαγωγή θετικού και άμεσου συμπεράσματος ότι πράγματι έχουμε περίπτωση δυσμενούς μεταχείρισης.

Υποστηρίχθηκε στη συνέχεια ότι η επιστολή του Δημάρχου Λευκωσίας παραπλάνησε την αιτήτρια ως προς τις πραγματικές προθέσεις της απαλλοτριούσης αρχής. Στο σημείο αυτό δεν έχει διευκρινισθεί πως ακριβώς συσχετίζεται το στοιχείο αυτό με την έκδηλη παρανομία της επιδικης πράξης σαν προϋπόθεσης για τη χορήγηση του προσωρινού προστατευτικού μέτρου που ζητά η αιτήτρια. Όπως και νάχει το πράγμα, ένα είναι γεγονός ότι από προσεκτική ανάγνωση της επιστολής και ιδιαίτερα της φράσης “για επαναχρησιμοποίηση των κατοικιών” απ’ όσους ιδιοκτήτες το θελήσουν, δεν προκύπτει παραπλάνηση. Τουλάχιστο δεν είναι βέβαιο πως το πνεύμα της επιστολής είναι αυτό που της αποδόθηκε.

Συμπερασματικά, ο πρώτος λόγος που κατά την αιτήτρια καθιστά αναγκαία την αναστολή είναι η προφανής παρανομία της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξεως. Η έννοια αυτή, όπως προσδιορίστηκε από τη νομολογία, υποδηλώνει τις περι-

πτώσεις που η παραβίαση είναι οφθαλμοφανής χωρίς να χρειάζεται σε βάθος διερεύνηση αντιφατικών γεγονότων: **Φράγκου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας** (1982) 3 Α.Α.Δ. 53, 57. Ή τουλάχιστον τις περιπτώσεις που υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες για τη νομιμότητα της πράξης: Β. Σκουρής (Αναστολή Εκτέλεσης των Διοικητικών Πράξεων) 2η έκδοση, (1986) σελ. 77. Χρήσιμη είναι και η αναφορά στην απόφαση **Ιορδάνους (Αρ. 2) ν. Δημοκρατίας** (1966) 3 Α.Α.Δ. 696. Το απόσπασμα που ενδιαφέρει είναι στη σελ. 699:

“It is correct that on the face of the recourse there do appear serious allegations, by which Applicant is challenging his transfer, but they do not amount, on the material before me at present, to such a case of flagrant illegality of the transfer in question, as would make it necessary for this Court to intervene and prevent it from taking effect. at this stage; they are matters to be gone into properly at the trial of this recourse.”

Τέλος, επισημάνθηκε από τη νομολογία ότι εφόσον η διοικητική πράξη μπορεί να χαρακτηριστεί σαν πρόδηλα παράνομη είναι επιτρεπτή η αναστολή έστω και αν η βλάβη του προσφεύγοντος μπορεί να αποκατασταθεί: **Σοφοκλέους ν. Δημοκρατίας** (1971) 3 Α.Α.Δ. 345, 351.

Τα στοιχεία για παραπλάνηση και άνηση μεταχείριση δεν καθιστούν την επίδικη πράξη, για τους λόγους που εξήγησα, έκδηλα παράνομη. Ούτε η κακή χρήση διακριτικής εξουσίας από δημόσιο όργανο συνιστά λόγο αναστολής. Στο προκείμενο δίνει πλήρη απάντηση η απόφαση **Φράγκου**, ανωτέρω.

“The notion (of flagrant illegality) does not encompass any defective exercise of discretionary powers vested in an organ of public administration.”

Υπ' αυτό το πρίσμα και έχοντας υπόψη τα στοιχεία καταλήγω ότι ο ισχυρισμός για έκδηλη παρανομία παρέμεινε αναπόδεικτος και επομένως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Εξίσου ανεδαφικός είναι και ο ισχυρισμός για ανεπανόρθωτη ζημία. Κανένα στοιχείο δεν τέθηκε υπόψη μου που να τον τεκμηριώνει. Εδώ η βλάβη είναι καθαρά χρηματική και κατά συνέπεια είναι απόλυτα εφικτή η ετιανόρθωση σε περίπτωση που η αιτήτρια κερδίζει την υπόθεσή της. Για τις σχετικές

αρχές παραλέμω στην υπόθεση *Προκοπίου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1979) 3 Α.Α.Δ. 686.

5 Για τους λόγους που εξέθεσα η αίτηση απορρίπτεται χωρίς όμως έξοδα.

*Η προσφυγή απορρίπτεται
χωρίς έξοδα.*